

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Laczó József ügyvéd által képviselt **I.r.** és **II.r.**, mindketten lakosok **felpereseknek** a Tordainé dr. Sztráska Erzsébet ügyvéd által képviselt **Szügy Község Önkormányzata alperes** ellen **kártérítés** iránt a Nógrád Megyei Bíróság előtt 15.P.20.106/2006. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.038/2009/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 97. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 180.000 (egyszáznyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet helyt adva a felperesek keresetének, kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a „felpereseknek egyetemlegesen”, helyesen a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak fizessen meg 9.970.123 forint tőkét, valamint ennek 2008. szeptember 11-től járó törvényes mértékű kamatait és 932.332 forint első- és másodfokú perköltséget, megállapítva, hogy a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

A megállapítható tényállás szerint a házastárs felperesek közös tulajdonát képezi az 1999-es gyártású dodgem mutatóványos berendezés, amely az E.16700/04. frsz-ú Rába típusú vontatóból, valamint az E.20354/04. frsz-ú egyedi pótkocsiból álló járműszerelvénnel van összeépítve. A jármű szerelvény tömege 32 tonna, amely öt tengelyen oszlik meg. A felperesek 2004. októberében Sz. községben tartott búcsún, a búcsú területén kijelölt új helyszínen kívánták a dodgem berendezést üzemeltetni. 2004. október 18-án érkeztek a községbe. A gépkocsit az I.r.

felperes vezette. A bűcsű helyszínére érkezve az I.r. felperes a járműszerelvényt a Sz. szám előtt húzódó padkán megállította oly módon, hogy lehúzóva az úttest jobb oldalára, a jobb oldali kerekek az útpadkára kerültek, míg a baloldali kerekek az úttesten maradtak. Az I.r. felperes kiszállt a gépkocsiból annak megtekintése érdekében, hogy a kijelölt területre a járműszerelvénnel hogyan tud bekanyarodni. Ez idő alatt a járműszerelvény jobb oldali kerekei az útpadkán megsüllyedtek és a szerelvény elkezdett a jobb oldalára borulni. A teljes felborulást az útpadka mellett lévő oldal, illetve a lecsúszó rakomány állította meg. A dodgeam teljes szerkezete az azt szállító kamionra van ráépítve és az alsó rész pályaelemei közé vannak elhelyezve, a tetőszerkezet elemei fölé, a tetőszerkezet díszelemei, a mintegy 400 db díszegővel. A platóról lecsúszó súlyos pályaelemek a könnyű acélszerkezetű tetőépítmény deformálódását, sok helyen sérülését okozták. Megsérült az un. kapuszerkezet is, amely felett elhelyezett pályán motorikus mozgatással van elhelyezve a háló és az azt tartó rácsos szerkezet. Az ép dodgeam három-négy óra alatt összeépíthető és lebontható a motorikus szerkezettel. A sérülés miatt a motorikus építés-bontás a szerkezet hibája miatt nem oldható meg, azt kézi erővel kellett felépíteni, amely három napot vesz igénybe. Maga a pályaszerkezet is megsérült a boruláskor, amelynek következtében egyenetlen lett a pályafelület, amely a kocsik meghibásodását okozhatja.

A perbeli területen a közút fenntartója az alperes. A perbeli út mellett 2002-ben csapadékvíz-elvezető csatornát építettek, amelynek során a korábbi vízelvezető árokban csövet helyeztek el, majd azt betakarták. A csapadékcatorna a kivitelezés előtt meglévő nyílt árokba került elhelyezésre. Ez az építési mód érintette a közút jobb oldalán az útpadka szerkezetét is. Az úttest szélétől a telekhatárig egybefüggő, füves, humuszos földterület található, amelyben az eltakart csapadékvíz-elvezető csatorna az úttest burkolatának szélétől 1,6 m távolságban halad. A padka egyébként végig füvesített, amelyen a külső szemlélő számára még az aknafedők sem láthatók. A perbeli szakaszon 2007-ben a padkarész jelentősen földhiányos volt, az útburkolat szintjéhez mérve, attól 80 cm távolságban a föld felszíne 17 cm-en volt. A csapadékcatorna felé haladva a mélység nőtt, a telekhatár felé pedig emelkedett. A földhiány a füves felület miatt az úton közlekedő számára nem volt látható és az személygépkocsival a padkára való leállás során sem volt érezhető. A padka oldalirányú esése 21,25 %-os volt, a megengedett 4 %-hoz képest. A padka lazaságát közúti tábla sem jelezte.

A mutatványos járműberendezés tetőszerkezetének a javítási költsége 9.970.123 forintot tesz ki.

A felperesek az alperest, mint a közút fenntartóját, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 34. §-a, továbbá a Ptk. 339. § alapján kérték a jármű szerelvény tetőszerkezetének megrongálódása miatt keletkezett káruk megtérítésére kötelezni. Az alperes vitatta mind a kereset jogalapját, mind annak összepszerűségét.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, amelynek során több tanút hallgatott ki, illetőleg igazságügyi szakértői véleményeket szerzett be. A rendelkezésre álló, 2005-ben kelt, B. M. által adott szakértői vélemény, továbbá Sz. Z. L. kiegészített szakértői véleménye alapján megállapította, hogy az útpadka a rendeltetésszerű használatnak nem felelt meg. A földhiányban jelentkező hibát a csatornázást követően vagy a nem megfelelő mennyiségű föld-visszatöltés vagy a későbbiek folyamán történő föld-elhordás okozta. Miután az alperes nem igazolta, hogy a csatornaépítést követően megfelelően került a föld visszatöltésre és tömörítésre, illetve nem bizonyította, hogy 2002-t követően olyan munkálatokat végzett, amely a föld-visszatöltés és tömörítés hiányait pótolta, az alperes felelőssége a jármű megsüllyedéséből eredő eldőléséért fennáll.

A fentiek alapján a jogerős ítélet megállapította, hogy az 1988. évi I. tv. 34. § (1) és (4) bekezdésébe ütköző módon az alperes elmulasztotta az 1/1975. (II.5.) KPM-BM. együttes rendelet 1. számú függelékének a) és g) pontjai alapján a közút részét képező útpadka biztonságos közlekedésre alkalmas kialakítását, illetve kijavítását, ezért a Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján felel az útpadka hibájából a felpereseket ért kárért. Nem fogadta el az alperesnek azt a védekezését, hogy az I.r. felperes KRESZ-szabályt szegve hajtott rá az útpadkára, megállapítva, hogy az úttest részét képező útpadka megállásra is használható, amit a KRESZ nem tilt, sőt külterületen kifejezetten megkívánja, hogy a gépjárművek elsősorban az úttesten kívül álljanak meg. Az érvényes engedélyekkel rendelkező járműszerelvénnel való oly módon eszközölt megállás, hogy az I.r. felperes a járműszerelvény jobb oldali kerekeivel az útpadkára ráhajtott, ezért kártérítő felelősséget kizáró vagy kármegosztásra alapot adó felróható magatartásnak nem tekinthető.

A fentieken túlmenően a jogerős ítélet a tanúk vallomása alapján állapította meg, hogy a mutatványos berendezés a baleset következtében milyen sérüléseket szenvedett és a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény, valamint a berendezést készítő vállalkozó tanúvallomása alapján határozta meg a rongálódások javítási igényét és annak összegét. Az alperesnek azt a kifogását, hogy a szakértő egy új tetőszerkezet elkészítésének költségét határozta meg, a jogerős ítélet nem osztotta, megállapítva, hogy a szakértői vélemény szerint vannak olyan elemek, amelyek a javítás során felhasználhatók, de vannak olyan elemek is, amelyek a

rongálódást követően már nem javíthatók, azok helyett újat kell készíteni. Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény előterjesztését követően az alperes további kifogásait és bizonyítási indítványait figyelmen kívül hagyta a Pp. 141. § (6) bekezdés alapján, megállapítva, hogy az alperes a szakértői vélemény kézbesítése után, a bíróság által megadott határidőn belül, a bíróság felhívása ellenére észrevételét, illetve bizonyítási indítványát nem terjesztette elő, ezért azt már figyelmen kívül kellett hagyni. A másodfokú bíróság ennek megfelelően megállapította, hogy a jármű javítási költségeivel kapcsolatosan további bizonyításnak a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján már a másodfokú eljárásban sem volt helye.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, az alperes, jogi képviselője útján nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és tartalma szerint a felperesek keresetének az elutasítását. Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a jogerős ítélet a tényállást hiányosan állapította meg, a bizonyítékokat figyelmen kívül hagyva, téves jogi következtetés eredményeként marasztalta az alperest. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság eljárása a Pp. 121-122. §-ait sértette, mert már a jogi képviselővel eljáró felperesek keresetlevele sem felelt meg a törvényes előírásoknak és ilyen, a szabályoknak megfelelő kereset előterjesztésére az eljárás folyamán nem is került sor. A jogerős ítélet a Ptk. 339. és 340. §-ait sérti, továbbá a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási teher szabályát. A kár bekövetkezését a felpereseknek kellett volna bizonyítani és annak bizonyítása is a felpereseket terhelte, hogy a felperesek a kár elhárítása és csökkentése érdekében minden tőlük elvárható intézkedést megtettek. Ezeknek a felperesek nem tettek eleget. A káresemény időpontjára ellentétes előadások születtek és annak idejét, módját, helyszínét és körülményeit a jogerős ítélet az érdektelennek nem tekinthető tanúk vallomása alapján, megalapozatlanul állapította meg. Ezen túlmenően a berendezésben bekövetkezett károk megállapítása tekintetében is ellentmondó tanúvallomások keletkeztek. Annak pontos megállapítására S. J. szakértő véleménye sem alkalmas. A szakértő csak feltételezi a sérülés lehetséges okát, továbbá a szakértő nem a saját felvételeit csatolta a véleményéhez és a szemlére egyébként is a káresemény után négy év múlva került sor, amíg a berendezést a felperesek folyamatosan üzemeltették. Vitatható a szakértő eljárása azáltal is, hogy a felperes jelenlétében kereste fel a gyártó B. I-t. Mindezek a Pp. 177., 182. és 206. §-ait sértő eljárások a jogerős ítéletet megalapozatlanná teszik. Ezeket az eljárási szabálysértéseket a másodfokú bíróság nem vette figyelembe. Kifogásolta, hogy a jogerős ítélet érdemben nem vizsgálta azt, hogy

az I.r. felperes a gépjármű vezetése során betartotta-e vagy sem a KRESZ előírásait.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős ítélet a tényállást a felperesek személyes előadása, a kihallgatott tanúk vallomása, továbbá az útpadka állapotára vonatkozó szakértői vélemények és a járműszerelvényben keletkezett károk tekintetében, műszaki szakértői vélemény alapján állapította meg. A felülvizsgálati kérelem alapján e bizonyítékok mérlegelésére alapított tényállás megállapítása jogszabálysértőnek nem tekinthető. Abból a tényből, hogy a káresemény pontos idejére vonatkozóan részben eltérő előadások születtek, nem vonható le olyan következtetés, hogy az adott időben és az adott helyszínen a jármű megbillenése a felperesek által előadott módon nem következett be. Ezt végső soron a felülvizsgálati kérelem sem állította és e tényt a kihallgatott nagy számú tanú egyértelműen és aggálytalanul bizonyította. Ezért az időpontbeli eltéréseknek az ügy érdemi elbírálása szempontjából nincsen jelentősége. A felülvizsgálati kérelem a tanúk vallomását arra alapítottnan kérdőjelezi meg, hogy a tanúk többsége „a felperes érdekkörébe tartozó vállalkozó volt”. Önmagában abból, hogy néhány tanú ugyancsak a helyszínen tartózkodó mutatványos volt, a terhükre semmiféle elfogultság vagy a tanúvallomásuk hitelességét megkérdőjelező egyéb körülmény nem állapítható meg. Azt, hogy az esemény megtörtént, H. P. és K. T. helyi lakosok (akik az alperes kifogása alá nem eshettek) is igazolták. A felülvizsgálati kérelemnek az a kifogása tehát, hogy a tanúk vallomása alapján a tényállást megállapítani nem lehetett, alaptalan.

Az útpadka állapotával kapcsolatos bizonyítékok és az a szakértői vélemény, hogy az útpadka a rendeltetésszerű használatra vagy a visszatöltés hiánya, vagy a föld-elhordás miatt nem volt megfelelő, attól függetlenül megalapozta a jogerős ítélet által megállapított tényállást, hogy a szakvélemény évekkel a káresemény után keletkezett. Arra ugyanis nem merült fel adat, hogy idő közben olyan változások álltak be a helyszínen, amely a szakvélemény megalapozottságát kizárta volna. Ezért a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül, helyesen mérlegelte az útpadkára vonatkozó szakértői véleményeket, amelyre alapítottnan jogszabálysértés ugyancsak nem állapítható meg.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében változatlanul kifogásolta, hogy a jogerős ítélet az I.r. felperes estleges KRESZ szabályszegését nem vizsgálta. Ez nem helytálló, ugyanis az elsőfokú bíróság kimerítően indokolta ítéletét ebben a vonatkozásban is, megállapítva, hogy az I.r. felperes terhére a KRESZ 26. §-ában szabályozott, megállásra vonatkozó előírások megsértése nem állapítható meg. Ezen túlmenően a KRESZ

szabályszegésre vonatkozóan az alperes sem az alapeljárásban, sem a felülvizsgálati kérelmében értékelhető további előadást vagy bizonyítási indítványt nem tett.

A jogerős ítélet a mutatóványos berendezés tetőszerkezetének megrongálódásával kapcsolatos tényeket a szakértői vélemény és a tanúk vallomása alapján ugyancsak jogszabálysértés nélkül állapította meg, függetlenül attól, hogy a szakértői szemlére a káreseményt követően négy évvel került sor és a berendezést folyamatosan üzemeltették. A szakértő ugyanis a szemle alapján megalapozott következtetést vonhatott le arra, hogy a tetőszerkezet javítást igénylő sérülése okozati összefüggésben állhat a jármű megsüllyedésével és az ebből eredő rongálódással. Ezzel szemben az alperes a Pp. 141. § (6) bekezdésébe ütköző módon ellenkérelmét, illetve bizonyítási indítványát elkésztetten terjesztette elő, ezért azt mind az elsőfokú bíróság, mind pedig a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján, jogszabálysértés nélkül hagyta figyelmen kívül. Ennek megfelelően a szakértői vélemény hiányosságaira vagy megalapozatlanságára az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozhat. Mindettől függetlenül a szakvélemény helyessége szempontjából nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a szakértő a szakvéleménye elkészítése során más által készített felvételt használt fel, illetve a berendezés gyártóját a felperes társaságában kereste fel. Ebből a szakértő elfogultságára vagy a szakvélemény alaptalanságára megalapozott következtetést levonni nem lehet.

Az alperes felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet érdemben a Ptk. 339. §-át, illetve a Ptk. 340. §-át sértette. Olyan érdemi előadást azonban az alperes nem tett, amelyből megállapítható lenne, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdés alapján az alperesnek a kártérítő felelőssége a megállapítható tényállás miatt miért nem áll fenn.

Téves az alperesnek az a hivatkozása, hogy a felpereseket terhelte volna a perben annak bizonyítása, hogy a kár elhárítása és csökkentése érdekében minden tőlük elvárható intézkedést megtettek. A Ptk. 340. § (1) bekezdés szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. A károsultnak a kár elhárítása, illetőleg csökkentése tekintetében felróható mulasztás a fentiekből következően, a károkozó javára kármegosztásra ad alapot. Ebből következik, hogy a károkozó alperes érdekében áll, hogy a károsult felperes terhére kármegosztást megalapozó felróható magatartást bizonyítson. Ezért a Pp. 164. § (1) bekezdés alapján a károsult felróható magatartásának bizonyítása az alperest terhelte. Az alperes azonban sem az alapeljárásban, sem a felülvizsgálati

kérelmében nem adott elő olyan tényt, amely alapján a felpereseknek a kár elhárítása vagy a kár enyhítése körében bármiféle mulasztása megállapítható lenne.

Végül megalapozatlan az alperesnek a kereset alaki és tartalmi hiányosságaival kapcsolatos kifogása is. Ha a bíróság az ügy érdemi tárgyalásába bocsátkozott, a jogerős ítélet jogszabálysértő jellege akkor sem állapítható meg, ha a keresetlevél eredetileg nem felelt meg a Pp. 121. és 122. §-aiban foglalt előírásoknak, azaz e jogszabálysértésnek az ügy érdemi elbírálására semmilyen kihatása nincsen. Az alperesnek az az állítása pedig, hogy a per során megfelelő kereset előterjesztve nem lett, téves, mert a felperesek a műszaki szakértői vélemény benyújtását követően a 81. sorszám alatt felvett jegyzőkönyvbe foglaltan keresetüket pontosították és 9.970.123 forint, valamint járulékai megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. r. 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2009. november 5.

Dr. Uttó György s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros Mátyás s.k. előadó bíró, Dr. Erményi Lajos s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

M.Zs.